

GÖÇÜN
50. YIL ANISINA

Hollanda Diyanet Vakfı

Merkez Hizmet Binası Mimari Yapı ve Tarihçe

1908 - 2014

HDV Araştırma Merkezi adına bu çalışma, Vakıf Başkanı Prof. Dr. Mustafa Ünver'in talimatı, yönlendirmesi ve katkıları ile Melisa Arslan Baran tarafından hazırlanmıştır

Den Haag - 2014



SUNUŞ

Mekanlar, binalar, şehirler, yollar, kitaplar, tablolar, müzik eserleri gibi unsurlar sadece insanlara değil, kurumlara da derinlik ve kapsayıcılık kazandırır. Yarım asra yaklaşan tarihiyle Hollanda Diyanet Vakfı, 1984'den beri tam otuz yıldır Lahey'in tarihi ve monümik binalarından birinde, Javastraat 2 numaralı villada hizmet vermektedir. İçinde hizmet ürettiği muhteşem tarihi bina, Hollanda Diyanet Vakfımızın projelerinde gözettiği kucaklayıcı, kuşatıcı ve insani ruhu ilham etmektedir. Türk insanımızın Hollanda'ya göçünün 50. Yılı kutladığımız bu günlerde, milletimize ait hiçbir proje Hollanda toplumunun barış, mutluluk ve huzurunu gözden uzak tutmuş olmamalıdır. Hollanda'nın siyaset, ekonomi, eğitim, asayiş, huzur, hoşgörü, adalet, eşitlik, özgürlük ve aile gibi konular, sayıları yarım milyona ulaşmış milletimiz tarafından mutlaka öz meselesi haline gelmelidir.

Aynı düşünceden hareketle, Vakfımızı ziyarete gelen yerli yabancı her misafirimizin hayran kaldığı bu muhteşem binanın tarihinin bilinmesi ve yazılması, Vakfımıza gönül vermiş her dostumuza olduğu kadar, bizi tanımayan kesimlere de çok yararlı olacaktır düşüncesini göreve geldiğimiz 2012 Şubat ayından beri taşıyorduk. Nihayet bu projenin Vakıf çalışmamız Melisa Arslan Baran araştırmasıyla görücüye çıkması, 2014'e, Göçün 50. Yılına nasip oldu. Çalışmayı her aşamasında hem ben, hem personelimiz Canan Bulut defalarca okuyup düzeltmeler yaptık. İsimlerini saydığım arkadaşlarım başta olmak üzere bu çalışmaya emekleri geçen tüm personelimize teşekkür ediyorum. Çalışmak bizden, başarı Allah Teala'dandır.

Prof.Dr. Mustafa ÜNVER

*Hollanda Diyanet Vakfı
Yönetim Kurulu Başkanı*

Den Haag - 07 Temmuz 2014

MERKEZ HİZMET BİNASI MİMARİ YAPI VE TARİHÇE

Villa :Java Caddesi 2, Den Haag

Mimarı :E. F. Ehnle

Alanı :700 m²

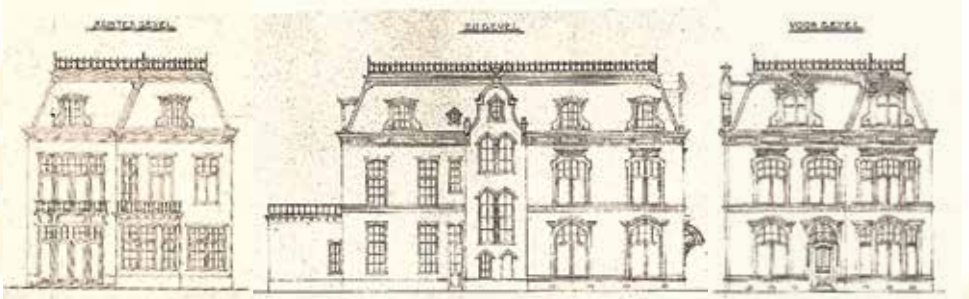
Tamamlandığı Tarih : 1908

Villanın Dış Görünüşü :UM-1800 Bewegung (Mimaride Rasyonalizme Tepki)

Villanın Mimari Yapısı : 14. Yeni Lodewijk Stili (14. yüzyıl Fransa Kralı Louis)

Den Haag Belediyesi Tarihi Eser Kayıt Numarası: 475934

*à: Croydenhage 15 Mei 1908.
de architect
E.F. Ehnle*



A. VİLLANIN MİMARİ YAPISI

Müstakil Villa, Gerard Henry van Steijn(1844-1897)'in dul eşi Elisabeth Jacoba Christina Dorrepaal(1854-1927)'in talimatları üzerine, ünlü Mimar E.F. Ehnle(1861-1922) tarafından 1908 yılında inşa edilmiştir. 700 m² lik alana, üç tarafı boş bırakılmak suretiyle inşa edilen villanın dış görünüşünde, UM-1800 Bewegung modeli uygulanmıştır. Mimari planı iki katlı olarak tasarlanan Müstakil Villa, dikdörtgen bir zeminkat üzerine inşa edilmiştir. Ön cephesi tabii kaplama taşından olup, 14. Yeni Lodewijk stili motiflerle süslenmiştir. Villanın dış cephesinde farklı dizayn edilmiş süslemeli su pervazları, T şeklindeki pencereleri, süslü pervazlarla çevrilmiş konsolları ve kavislendirilmiş pervazları dikkat çekmektedir. Pencerelerin üst kısımları kemer şeklinde olup, T şeklinin üst çizgisi ve kemer arası dikey ve yatay çubuklarla bölünen pencerelerin içi bu şekliyle bir avizeyi andırmaktadır. İkinci katta, çardaklı pencereler, merdiven üstünde ise, üçgen şekillerle süslenmiş pencereler yer almaktadır. Sol cephenin yarısı tabii taş, diğer yarısı fırın tuğlası ile örülmüştür. Bu cephenin orta bölümü süslü vazolarla bezenmiş oymalı saat kulesi şeklinde dizayn edilmiş ve çerçeveler yerleştirilmiştir. Kurşun içine yerleştirilen süslü camlarla kaplanmış minik pencercik-

lere sahip dikdörtgen pencereler, kabartma kemer ile zenginleştirilmiştir. Üst katın pencereleri yuvarlak olmakla beraber, yine aynı şekilde süslü camlarla kaplanmıştır. Onbeş parçadan oluşan sürmeli ve hafif kavisli bir pencere, saat kulesi bölümünün arkasında yer almaktadır. Oymalı pervazlar, tabii taşlı kirişlerle dikdörtgen paneller arasına yerleştirilmiştir. Villanın çatı katı, köşelerinde 14. Yeni Lodewijk tarzı kozalak süsleme bulunan birkaç pencereye sahiptir. Çatı katının sağında yüksekçe taş bir baca göze çarpmaktadır. Ön bahçe ise, yine aynı 14. Yeni Lodewijk tarzı kullanılarak döküm demir süslü çit ile süslenerek sokaktan ayrılmıştır. Bu çitler, üstü sert kaplama taşlarla kapatılmış fırın tuğlalar üzerine yerleştirilmiştir. Bahçenin diğer iki tarafında ise, basit demir çitler monte edilmiş taş duvarlar yer almaktadır. Villa, hem mimari tarih, hem de kültür tarihi açısından önemli bir yere sahiptir. Bunun en belirgin örneği, Villanın mimari yapısında UM-1800 Bewegung modelinin uygulanmış olmasıdır. Villaya asıl değerini ise, mimari yapıda kullanılan malzeme ve detaylar vermektedir. Aynı yol üzerinde ve aynı dönemde yapılan komşu üç Villanın oluşturduğu görüntü de, Villanın değerine ayrı bir anlam katmaktadır. Bu değerli villalar, Java Caddesi ve Laan van Meerdervoort ile Zeestraat ve Scheveningseweg kavşağına muhteşem bir zenginlik ve zarafet kazandırmaktadır. (<http://www.monumenten-zorgdenhaag.nl/monumenten/javastraat-2-0>)



1910

B. TARİHTEN BUGÜNE VİLLA SAHİPLERİ

1908 İLK EV SAHİBİ VE AİLESİ - Elisabeth Jacoba Christina Dorrepaal (1854-1927):



Elisabeth Jacoba Christina Dorrepaal

1915

Bu aile hakkında elde edilen bilgiler kısaca şöyledir:

Elisabeth Jacoba Christina Dorrepaal ve eşi Gerard Henry van Steijn'in, Louise Charlotte (1878-1941), Henry Gerard (1881- ?), Leonard George (1884-?) ve Adolf Herman (1893-?) isimlerinde dört çocukları vardı. İçlerinden sadece Louise'in kızı Jkvr. (Genç) Elisabeth Storm van 's-Gravesande(1903-1951)'ya kadar bilgi elde edilebilmiştir. Fakat bu bilgi de sınırlı kalmıştır. Çünkü Genç Elisabeth'in erken vefatından sonra eşi Vledder(Drenthe) Belediye Başkanı olan Johannes Linthorst Homan (1903-1986 vefatı Roma), 1952 yılında İtalyan bir bayan olan Maria Vittoria Senni ile ikinci kez evlenerek, Genç Elisabeth'ten olan bir erkek ve üç kız çocukları ile Roma'ya göç etmiştir: (<http://resources.huygens.knaw.nl/bwn1880-2000/lemmata/bwn3/linthorst>). Bu göç nedeni ile, ne yazık ki Genç Elisabeth'in çocukları hakkında bir bilgiye ulaşamamıştır.



Jkvr. Elisabeth Storm
van 's-Gravesande



Johannes
Linthorst Homan

1919 HOTEL PANSİYON BECHT- Karel Willem Becht:

1919 yılından itibaren Villa "HOTEL-PANSİYON BECHT" olarak kullanıldı. O sıralar villaya Hollanda Doğu Hint Adalarından misafirler geliyordu. Pansiyonun sahibi Karel Willem Becht(1877-1947)'di. Den Haag'da iki tane daha pansiyonu olan Becht'in, eşi Elisabeth Cornelia Stegershoek(1870-1943)'dan iki çocuğu vardı. (<http://www.haagsebeeldbank.nl/afbeelding/6bee43f1-d716-4e25-bfd9-a53dfcad3262>)



1920



1926



1928

1940 HOTEL PANSİYON- Emil Granacher:

1940 yılında Alman Emil Granacher(1866-1950) Becht'en Pansiyonu devraldı. Becht'e ait diğer pansiyonları da devralan Granacher, pansiyonların birinde ahçı olarak çalışıyordu. Josefa Schweizer ile evli olan Granacher'ın altı çocuğu vardı. (<http://www.haagsebeeldbank.nl/afbeelding/6bee43f1-d716-4e25-bfd9-a53dfcad3262>)



1936

1940 HOTEL PANSİYON- Emil Granacher:

1940 yılında Alman Emil Granacher(1866-1950) Becht'en Pansiyonu devraldı. Becht'e ait diğer pansiyonları da devralan Granacher, pansiyonların birinde ahçı olarak çalışıyordu. Josefa Schweizer ile evli olan Granacher'ın altı çocuğu vardı. (<http://www.haagsebeeldbank.nl/afbeelding/6bee43f1-d716-4e25-bfd9-a53dfcad3262>)

1942 De Vereniging Nederlandse Chemische Industrie (VNCI):

(<http://nl.wikipedia.org/wiki/VNCI>): 1942 yılında ise, 1918 yılında kurulan Kimya Sanayi Şirketler Gurubuna kiralanmıştır. (https://mbasic.facebook.com/vnci.nl?v=timeline&filter=0&timecutoff=1386583653§ionLoadingID=m_timeline_loading_div_-883584001_-915120000_8_&timeend=-883584001×tart=-915120000&tm=AQB90miZp6esC5a-&rdr)

1943 Bedrijfsgroep Rubbervverwerkende Industrie: *(Prijspolitiek, Enkele practische wenken en gegevens voor den zakenman, Uitgegeven door den Dienst van den Gemachtigde voor de Prijzen, Deventer Haziran 1943, b. 20)*



1946

1948 Ondervakgroep Koel-en Vrieshuizen: *(Nederlandse Vereniging voor Koeltechniek gevestigd te Leiden opgericht 23 September 1908, Mededelingen No. 95, Augustus 1948, b. 30)*

1949 Ondervakgroep Koel-en Vrieshuizen/Ondervakgroep Ruwijsfabrieken: *(Ledenlijst Van de Nederlandse Vereniging voor Koel Techniek, Gevestigd te Leiden, 1 juni 1949, b. 5)*



1960



1968



1974

1977 yılında farklı vakıf isimleri görülmektedir:

- Vereniging van Nederlandse destructoren:
Voorzitter: Drs. J.K. Kroes - Secretaris: Ir.D.J. Akkerman
- Vereniging van fabrikanten van etherische oliën, essences en synthetische reukstoffen: Voorzitter: van Dorp - Secretaris: R. Beuker
- Vereniging van Nederlandse koel- en vrieshuizen:
Voorzitter: J. Dijkdrenth - Secretaris: J.K. Kroes
- Vereniging van Nederlandse destructoren: Voorzitter: M. de Kroes - Secretaris: J.K. Kroes (*Kommission der Europäischen Gemeinschaften Commission of the European Communities Commission des Communautés européennes, 5. Ausgabe 1977, TATTT- Verlag Dokumentation München 1977, bn. 167. 185. 187. 221*)



1982

1984 Hollanda Diyanet Vakfı:

Hollanda Diyanet Vakfı (HDV), Hollandaca ismiyle Islamitische Stichting Nederland (ISN), tarihi vakıf geleneğinin bir uzantısı olarak Hollanda'da yaşayan Türk vatandaşlarının ortak arzu ve gayretleriyle 10 Aralık 1982 yılında Rotterdam'da kuruldu. Villa, Hollanda'da yaşayan Türk vatandaşları tarafından 1984 yılında HDV'nin faaliyetlerinin sürdürülebilmesi için satın alındı. HDV, 1984 yılından günümüze kadar faaliyetlerini bu tarihi villada devam ettirmektedir. (<http://www.diyamet.nl/kurulus-ve-tarihce/>)



HDV Merkez Binası Açılış Töreni - 1984



1989



2000

C. VİLLANIN TARİHİ YAPISININ KORUNMASI

Villanın tarihi muhafazasını, 30 yılı aşkın süredir HDV üstlendi. Bu uzun yıllar içinde Villanın, hem dış cephesi hemde iç bölümleri birçok kez tamir ve tadilat gördü. 1941 yılına kadar Pansiyon şeklinde kullanılan Villanın iç kısmı, daha sonra Kimya Şirketlerinin satın almasıyla, şirket çalışmaları için büro şeklinde dizayn edilmişti. Villanın bu özelliği de HDV tarafından titizlikle korundu. Villanın tarihi muhafazasını korumak için, HDV'nin gerçekleştirdiği tadil ve tamiratlar kısaca şöyledir:

2006 yılında, Villanın ciddi bir tamirata ihtiyaç olduğu belirlenince, geniş çaplı tadilat ve restorasyon çalışması gerçekleştirildi. Bir Türk Şirketi olan Bouward İnşaat Firması ile yapılan anlaşma sonucunda Villa, Den Haag Belediyesi'nin izin ve kontrolü dahilinde, bahçe duvarlarının yenilenmesinden park ve bahçesine, duvardan tavana her yer elden geçirildi. Yenilenmesi ve tamir edilmesi gereken herşey büyük bir titizlikle aslına uygun olarak tamamlandı. Tüm bu tadilatlar haricinde, Villanın arka bölümüne, kitap satışı için tek katlı, ek bir kitap satış deposu yaptırıldı. Yaklaşık 15 ay süren yoğun çalışmalardan sonra Villa, tekrar hizmete sunuldu.



2006

2014 yılında ise, Vakıf Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Mustafa Ünver'in talimatları ile Villanın tüm pencereleri, dış kapıların içi ve dışı, bahçe demirleri ve kitap satış deposunun pencereleri ve kapısı titiz bir çalışma ile tamiratları yapılarak boyatıldı.



Aynı yıl tarihi binanın bodrum katının yarısının depo, diğer yarısının ise kapalı olması sebebiyle araştırma yapılmış, kapalı kısmın kumlarla kaplı olduğu tespit edilmiş, HDV'nin depo ihtiyacını önemli oranda karşılayacağı düşüncesiyle, Vakıf Başkanı Prof.Dr. Mustafa Ünver tarafından kumların çıkarılarak depo haline getirilmesi talimatı verilmiştir. Bu çalışmanın 2014 sonuna kadar bitmesi planlanmıştır.

Villanın tarihi değerinin bilincinde olan HDV, ciddi tadilatlar gerçekleştirerek bu değeri titizlikle korumakta ve Villanın tarihi değerine, anlam ve önem katmaktadır.



2014



HDV Merkez Binası



Açılış Töreni - 1984



HOLLANDA DİYANET VAKFI

Javastraat 2, 2585 AM DEN HAAG

Tel: 070-3624481 • Fax: 070-3644565

hac@diyanet.nl • www.diyanet.nl

HDV Araştırma Merkezi Yayınları

Yayın No: 41